

شنبه ۱۴ فروردین ۱۴۰۰ - شماره ۱۰۸

گزارش

جزییات رشد ۱۳.۵ میلیون تنی ظرفیت پتروشیمی ایران در سال ۹۹

ظرفیت تولید پتروشیمی ایران با بهره‌برداری از ۱۲ طرح در قالب جهش دوم پتروشیمی در سال گذشته، ۱۳۰ میلیون تن افزایش پیدا

کرد تا در مجموع ظرفیت این صنعت در دولت تدبیر و امید جهشی ۵۰ درصدی را به ثبت برساند.به گزارش اقتصادسمرآمد، پتروشیمی از آنجا که می‌تواند بالاترین ارزش افزوده را در زنجیره نفت و گاز ایجاد کند، از سوی هیدروکربوری را به عنوان خوراک در اختیار ندارند نیز با واردات خوراک، مجتمع‌های پتروشیمی را در لایه‌های مختلف آن توسعه داده‌اند.ایران نیز در دهه‌های اخیر تلاش کرده تا توسعه این صنعت را در دستور کار خود داشته باشد و حتی بر اساس سند چشم‌انداز ۱۴۰۰ به عنوان قدرت اول پتروشیمی در خاورمیانه شناخته شود.با توجه به این مهم و همچنین وجود چندین طرح نیمه تمام پتروشیمی در کشور، جهش دوم و سوم در صنعت پتروشیمی با هدف تکمیل زنجیره ارزش تعریف شد. با تحقق جهش دوم این صنعت که سال ۱۴۰۰ محقق خواهد شد، ظرفیت تولید پتروشیمی ایران به ۱۰۰ میلیون تن در سال خواهد رسید. جهش سوم نیز بین ظرفیت را به ۱۲۳ میلیون تن افزایش می‌دهد.بهره‌برداری از طرح‌های جهش دوم پتروشیمی در سال ۹۹ آغاز شد و تا پایان این سال ۱۴ طرح به بهره‌برداری رسید. این ۱۲ طرح در مجموع ۱۳.۵ میلیون تن به ظرفیت پتروشیمی ایران اضافه کرده و در حال حاضر ظرفیت این صنعت به ۸۳.۵ میلیون تن رسیده است. سایر طرح‌های این جهش نیز در سال ۱۴۰۰ افتتاح خواهد شد تا درآمد ایران از صنعت پتروشیمی به ۲۵ میلیارد دلار در سال افزایش پیدا کند. در این زمینه، رئیس‌جمهوری با بیان اینکه از آغاز این دولت تاکنون در بخش پتروشیمی کار بسیار بزرگی انجام شده‌وه و یکی از افتخارهای بسیار بزرگ ما صنعت پتروشیمی است، گفت: بسیاری از طرح‌هایی که افتتاح می‌کنیم بالادستی هستند. ما باید بتوانیم دستی‌ها را هم طرحی کنیم. از وزیر نفت می‌خواهم طرحی برای اقدام‌های دولتی بعد در بخش پتروشیمی آماده کند. طرح‌های پایین‌دستی‌ها می‌تواند اشتغال‌زایی برای داخل و برای صادرات ما ایجاد کنند.روحانی با بیان اینکه در سال ۹۹ تا امروز ۱۲ طرح بزرگ پتروشیمی را افتتاح کردیم، گفت: در سال ۱۴۰۰ ظرفیت پتروشیمی از ۵۰ میلیون تن سال ۹۲ به ۱۰۰ میلیون تن می‌رسد و این نشان می‌دهد کار بسیار عظیمی انجام شده است. در این سال‌هایی که در جنگ اقتصادی بودیم و در تحریم قرار داشتیم یکی از جاهایی که به کمک ما آمد صنعت پتروشیمی بود.همان‌گونه که گفته شد تا کنون ۱۲ طرح پتروشیمی در قالب جهش دوم به بهره‌برداری رسیده است.اولین پتروشیمی که به عنوان طرح جهش دوم به بهره‌برداری رسید، پتروشیمی تخت جمشید است. فاز دوم پتروشیمی تخت جمشید از جمله طرح‌های جهش دوم صنعت پتروشیمی است که با ظرفیت سالانه ۵۵ هزار تن محصول «پلی بوتادین رابر» و اواخر سال ۹۸ به بهره‌برداری رسید.یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های ساخت فاز دوم پتروشیمی تخت جمشید ماهشهر در کنار تنوع تولید محصولات، استفاده از دانش فنی کاملاً ایرانی و بومی است. این طرح یکی از نخستین طرح‌های پتروشیمی کشور بوده که با دانش ایرانی و به همت متخصصان داخلی در مدار بهره‌برداری قرار گرفته است.

هدف از طراحی و ساخت فاز دوم پتروشیمی تخت جمشید ماهشهر توسط شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی تولید سالانه ۵۵ هزار تن «پلی بوتادین رابسر»، ۲۰ هزار تن لاتکس، ۵ هزار تن «اس‌تی‌پی» و ۱۸ هزار تن «پلی بوتادین رابر» گرید Hips است. تولید پتروشیمی تخت جمشید در صنایع تکمیلی پتروشیمی به‌ویژه برای تأمین مواد اولیه صنایع تایر و لاستیک استفاده می‌شود.پتروشیمی میانداوب به‌عنوان نخستین طرح در سال ۹۹، پنجم تیرماه به بهره‌برداری رسید. این مجتمع در زمینی به مساحت ۲۲ هکتار در شهرستان میانداوب و با دانش فنی (پلیسانس) شرکت متشوسری ژاپن ساخته شده است که ۷۰ درصد مالکیت آن به شرکت پتروشیمی پاختر و ۳۰ درصد آن به متانول پوشیده تعلق دارد.پلی اتیلن سنگین میانداوب با ظرفیت تولید سالانه ۱۴۰ هزار تن محصول در مسیر خط لوله اتیلسن غرب و سرمایه‌گذاری ۴۰ میلیون یورو در سال ۸ و بهره‌برداری ریان ساخته شده است.این مجتمع برای تولید محصول به سالانه ۱۴۰ هزار تن اتیلسن و ۲ هزار تن بوتن ۱ نیاز دارد که اتیلن از خط لوله اتیلن غرب و بوتن ۱ از مجتمع‌های پتروشیمی دیگر تأمین خواهد شد.محولات این مجتمع به‌عنوان خوراک واحدهای پایین‌دستی تولیدکننده انواع لوله، قطعات پلاستیکی، کابل و... استفاده خواهد شد. نکته حائز اهمیت، تولید پلی‌اتیلن با کاتالیست ایرانی برای نخستین بار در کشور در این واحد است.پتروشیمی کاوه به‌عنوان بزرگ‌ترین مجتمع تولیدکننده متانول جهان با تولید روزانه ۷ هزار تن محصول با سرمایه‌گذاری ۹۵۰ میلیون دلاری بخش خصوصی ۱۶ مرداد ماه سال ۹۹ به بهره‌برداری رسید. این مجتمع با دریافت روزانه ۶ میلیون متر مکعب گاز طبیعی، دارای ظرفیت تولید سالانه ۲.۳ میلیون تن متانول با گرید AA است و پیش‌بینی می‌شود سالانه ۴۰۰ میلیون دلار برای کشور درآمدزایی داشته باشد.یوتیلیتی و اسکله صادراتی اختصاصی از مزایای متانول کاوه به شمار می‌آید، این اسکله قابلیت بارگیری کشتی با ظرفیت ۱۰۰ هزار تن افزون بر متانول به روش SPM، قابلیت بارگیری مواد دیگر را هم دارد. این مجتمع ۹ مخزن ذخیره با ظرفیت ۴۲۰ هزار تن متانول نیز دارد که در نوع خود منحصربه‌فرد است.مجتمع متانول کاوه در زمینی به مساحت ۲۲۰ هکتار در سواحل غربی شهرستان دیر استان بوشهر واقع در پارس شمالی احداث و ۶۶ درصد از کل سرمایه‌گذاری این طرح از مهندسی و ساخت تأمین تجهیزات از توانمندی و ساخت داخل استفاده شده است. حدود ۱۳۵۰ نفر در مجتمع پتروشیمی کاوه فعالیت می‌کنند که ۶۰ درصد این کارکنان بومی هستند.

افزایش ظرفیت تولید در صنعت پتروشیمی ۲۵ میلیون تن

وزیر نفت از افزایش ۲۵ میلیون تنی ظرفیت تولید در صنعت پتروشیمی کشور در سال ۹۹ خبر داد.

به گزارش اقتصادسمرآمد، بیژن زنگنه پس از پایان پانزدهمین نشست وزیران نفت و انرژی اوپک پلاس عنوان کرد: سال ۹۹ برای صنعت پتروشیمی درخشان بود زیرا کمتر سالی است که بتوانیم بگویم در تاریخ این صنعت ۲۵ میلیون تن ظرفیت تولید کشور را افزایش دادیم.وی ادامه داد: همچنین تولید گاز خام را به هزار میلیون متر مکعب در روز رساند. وزیر نفت با بیان اینکه ایران تعهدات اوپک و غیرواپکی خود را خوب انجام داده است اظهار داشت: برخی از کشورها به تعهدات خود عمل نکردند که مورد اعتراض دیگر اعضا بود و قرار شد تا سپتامبر به آنها فرصت داده شود تا تعهداتشان را به طور کامل انجام دهند. زنگنه تأکید کرد: با توجه به اینکه ۹.۶ میلیون بشکه از تقاضای جهان در سال ۲۰۲۰ نسبت به ۲۰۱۹ کم شده بود، هنوز هم به تقاضای جهان در سال ۲۰۱۹ نرسیده‌ایم. وی یادآور شد: سندی را متناسب با شعار امسال "تولید، پشتیبانی‌ها و مانع زدایی‌ها" تهیه کرده‌ایم که در دست اقدام است و به‌زودی آن را ابلاغ خواهیم کرد.

انرژی خورشیدی در ایران از گفتر تا کردار، «اقتصاد سرآمد» گزارش می دهد

استراتژی کج دار و مریز ایران در دستیابی به انرژی پاک

دیربازی است کشورهای خاورمیانه هم دارای ذخایر نفت و گاز طبیعی زیادی هستند و هم از انرژی خورشید برخوردار هستند. به رغم آرایه طرح های مختلف از سوی این کشورها در سال های اخیر برای ساخت نیروگاه های خورشیدی اما، بررسی ها نشان می دهد در این روزها سرمایه گذاری در این بخش روند نزولی داشته است. براساس گزارش های منتشر شده در این حوزه شده توسط اس اند پی گلوبال نرخ رشد پایین تقاضا برای انرژی الکتریکی در این کشورها در کنار بحران های اقتصادی مختلفی که در این منطقه وجود دارد عوامل اصلی تعلل سرمایه گذاران برای ورود به این بازار شناخته شده است.

ایران و رو به رشد گذاردن نیاز به استفاده از انرژی، به نظر می رسد ایران باید راه خود را از دیگر کشورها در رسیدن به انرژی های تجدید پذیر و خورشیدی جدا سازد. چرا که تولید نیروگاه های خورشیدی را طی ۵ سال آتی ۲۰ درصد کمتر از برآورد اولیه خواهد کرد. این شرکت کاهش نرخ رشد جمعیت در کشورهای خاورمیانه را به عنوان یک عامل مهم برای این تصمیم گیری عنوان که کرده اند کاهش نرخ رشد جمعیت به معنای پایین بودن نرخ رشد تقاضا برای برق در منطقه است و دیگر بازی به سرمایه گذاری برای تولید برق خورشیدی با سرعت بالا در منطقه وجود دارد می توان نیاز کشورها را در منطقه وجود ندارد. لذا با استفاده از نفت ارزانی که در منطقه وجود دارد می توان نیاز کشورها را تأمین کرد و اجرای طرح تولید نیروگاه های خورشیدی را به آینده موکول کرد. به این ترتیب ضرورتی در شتاب بخشیدن به استفاده از انرژی های تجدید پذیر احساس نمی شود.

وی با پرداختن به این مهم که ،آمارها نشان می

دهد اصلی ترین منبع انرژی مورد استفاده برای تولید برق در خاورمیانه و ایران، از جمله ایران گاز طبیعی است و هم اکنون سه چهارم نیروگاه هایی که در کشورهای عربستان و مصر و عراق در حال ساخت است با این انرژی فسیلی کار خواهد کرد، تصریح کرد: شمار نیروگاه های در حال احداث و ساخته شده در کشورهای دنیا نشان می دهد که شمار پروژه ها و نیروگاه های فعال با گاز طبیعی فتن با وجود ۳۰۰روز آفتابی در بیش از دو سوم آن و متوسط تابش ۵-۵.۵ کیلووات ساعت بر متر مربع در روز یکی از کشورهای با پتانسیل بالا در زمینه انرژی خورشیدی معرفی شده است.

برخی از کارشناسان انرژی خورشیدی گام را فراتر نهاده و در حالتی آرمانی ادعا می کنند که ایران در صورت تجهیز مساحت بیابانی خود به سامانه های دریافت انرژی تابشی می تواند انرژی مورد نیاز بخش های گسترده ای از منطقه را نیز تأمین و در زمینه صدور انرژی برق واقع بینانه تعریف و اجرایی کند.

برخورداری ایران از پتانسیل قوی خورشیدی

وی افزود: میانگین انرژی تابشی خورشیدی بر

بگزیده انرژی

افزایش ۲ برابری مصرف CNG در خودرو توافق ۱۴۲۰

طبق سیاست‌های چهارگانه سند «تأمین انرژی بخش حمل و نقل کشور تا افاق ۱۴۲۰» میزان مصرف گاز CNG در خودروها دو برابر خواهد شد، درحالی که سهم بنزین بیش از ۱۰ درصد کاهش خواهد یافت.به گزارش اقتصادسمرآمد از فارس، یکی از بخش‌های مهم مصرف‌کننده انرژی که مصرف غیرمعارف داشته و شاخص‌های مصرف در آن با استانداردهای جهانی فاصله زیادی دارد، بخش حمل و نقل است. مصرف فرآورده‌های نفتی مایع در بخش حمل و نقل بیش از ۶۵ درصد کل مصرف فرآورده‌های نفتی مایع است. در این میان میزان مصرف بنزین موتور در کشور که در مرداد سال ۱۳۹۸ به حدود ۱۰۵ میلیون لیتر در روز رسیده بود، می‌تواند، به نوبه خود در آینده نزدیک، امنیت عرضه سوخت در کشور را با مشکل جدی مواجه نماید. بنابراین مدیریت تقاضای سوخت در بخش حمل و نقل به ویژه حجم و نقل زمینی از اولویت‌های ضروری و غیرقابل انکار کشور است. در این راستا شورای عالی انرژی سند «تأمین انرژی بخش حمل و نقل کشور تا افاق ۱۴۲۰» را با تأکید بر کارایی و بهینه‌سازی مصرف سوخت تدوین و تصویب کرده است. طبق این سند، سیاست‌های غیرتمثیلی بهینه‌سازی مصرف سوخت در چهار بخش اصلی شامل موارد زیر تعریف شده است:اما نکته برجسته در سند «تأمین انرژی بخش حمل و نقل کشور تا افاق ۱۴۲۰» به تمرکز سیاست‌های دولت بر توسعه CNG اختصاص دارد. بر این اساس پیش‌بینی شده است که در صورت اعمال حمایت‌های ویژه از صنعت CNG میزان مصرف این سوخت پاک در خودروها از سالانه ۹.۹ میلیارد لیتر (۲۷ میلیون تن) در سال ۹۸، به سالانه ۱۹.۴ میلیارد لیتر (۵۳.۲ میلیون تن) در سال ۱۴۲۰ برسد. همچنین یکی دیگر از نکات جالب این سند مربوط به حذف سوخت پاک LPG از سبد سوخت کشور است. پیش‌بینی به صفر رسیدن سهم LPG در سبد سوخت کشور در حالی انجام شده است که طبق بند الحاقی ۱ تبصره یک ماده واحده بودجه ۱۴۰۰، از سال جاری LPG به صورت رسمی به سبد سوخت کشور اضافه خواهد شد.در این راستا وزیرانخانه‌های نفت و کشور موظفند امکان احداث جایگاه‌ها زیرساخت استفاده قانونمند از سوخت گازمایع (ال.بی.جی) در ناوگان حمل و نقل با اولویت ناوگان عمومی و حمل بار را به کمک بخش‌های خصوصی و عمومی، تسهیل و تسهیل جمع و دو میلیون تن در سال فراهم کنند.کارشناس معتقدند که بهترین محل برای توسعه اتوگاز، استفاده از LPG در خودروهای سنگین دیزلی است. بدین صورت می‌توان سهم گازوئیل به عنوان یک سوخت با آلودگی بالا را در سبد سوخت کشور کاهش داد و به جای آن از سوخت پاک LPG استفاده کرد.

گزارش

صفر تا صد برنامه سدسازی افغانستان

ظرفیت سد بخش آباد ۲۶ برابر سد کمال خان

افغانستان عملیات ساخت سدی با ظرفیت ذخیره سازی ۲۶ برابر سد کمال خان بر روی رودخانه فراه که یکی از اصلی‌ترین منابع تأمین آب هامون است را در دستور کار دارد.

به گزارش ا فارس، مدیریت منابع آب در افغانستان از ابتدای دهه ۹۰ شمسی به طور جد مدنظر دولت مردان این کشور قرار گرفته و برنامه‌های جامعی به منظور استفاده حداکتری از منابع آب این کشور در دستور کار است.

بر اساس اطلاعات اعلام شده توسط اداره ملی تنظیم امور آب افغانستان، این کشور سالانه پدیری ۱۶۳ میلیارد متر مکعب آب حاصل از بارندگی است که زمینه دسترسی به ۵۷ میلیارد متر مکعب آب جاری قابل دسترسی را مهیا می‌کند. از سوی دیگر میزان ذخایر آب زیرزمینی قابل دسترسی در افغانستان به ۱۸ میلیارد متر مکعب می‌رسد.

در شرایطی که درآمد ۶۱ درصد از خانوارهای مستقر در افغانستان از محل زراعت تأمین می‌شود، لذا علت اصلی توسعه ساخت و سازهای مدیریت منابع آب در این کشور، مسئله توسعه کشاورزی عنوان شده است.

به استناد جزئیات برنامه دولت افغانستان به منظور بهبود شرایط مدیریت منابع آب در این کشور، سیاست‌های نظیر نهایی کردن سند دیپلماسی آب افغانستان، تدوین سیاست‌های آب‌های مرزی، زیرزمینی، شبکه آبیاری و مدیریت سیلاب‌ها و تدوین و تطبیق استراتژی ملی آب انجام شده است.

در بخش ساخت و سازها نیز کار روی ۴۲ سد بزرگ که عمدتاً بر روی رودهای مرزی افغانستان مستقر است، به همراه توسعه زمین تحت پوشش شبکه آبیاری از ۲.۴ میلیون هکتار به ۳.۱ میلیون هکتار در دستور کار دولت افغانستان است.

در حال حاضر از مجموع ۴۲ سد موجود در برنامه مدیریت منابع کشور افغانستان، ۱۲ سد در حال احداث، ۵ سد در مرحله طراحی و ۹ سد دیگر نیز در مرحله مطالعات اقتصادی و زیست محیطی قرار دارد. در همین راستا به منظور آشنایی بیشتر با سدهای در دست ساخت دولت افغانستان به بررسی چند پروژه عظیم فعال در این کشور می‌پردازیم.

اولین پروژه عظیم سدسازی دولت افغانستان که ۴ فروردین ماه سال ۱۴۰۰ پس از تکمیل فرایند آب‌گیری رسماً توسط اشرف غنی افتتاح شد، سد کمال‌خان است.

این سد در ۹۵ کیلومتری شهر زرنج ولایت نیمروز افغانستان و بر روی رود مرزی هیرمند واقع شده که پس از عبور از افغانستان وارد جمهوری اسلامی ایران می‌شود. فرآیند ساخت این سد از سال ۱۳۴۵ هجری شمسی کلید خورد، اما به دلایل متعددی از جمله مشکلات سیاسی گسترده به اتمام نرسید، اما ساخت سد در ۲ سال گذشته با سرعت بسیار پیگیری و به اتمام رسید.

بر اساس اطلاعات فنی موجود از این پروژه، سد کمال‌خان با از تقاع ۱۶ متر به طول ۲.۷۴ کیلومتر، ظرفیت ذخیره ۵۲ میلیون متر مکعب آب از رود هیرمند را مهیا می‌کند.

نکته قابل توجه در احداث این سد، ایجاد تغییر مسیر در رود هیرمند است که قبل از احداث بخشی از بستر این رودخانه را فراهم خواهد کرد. این منطقه از بستر رود هیرمند که به واسطه سد کمال‌خان از مدار انتقال آب خارج می‌شود، به گفته بسیاری از کارشناسان ظرفیت ایجاد ریزگردهای فراوان و وقوع بحران آلودگی هسودا در بخش عمده‌ای از شهرهای افغانستان و ایران را به همراه دارد.

علاوه بر مسائل زیست محیطی ساخت این سد، با توجه به قرارداد ۱۳۵۱ پیمان‌رو رود هیرمند بین ۲ کشور ایران و افغانستان، حتی آبه ۸۲۰ میلیون متر مکعبی از رود هیرمند برای ایران محفوظ بوده و مفاد این قرارداد بین‌المللی باید در هر ۲ کشور رعایت شود.

در همین راستا، رضا اردکانیان، وزیر نیرو با اشاره به نگرانی‌ها از گسترش آسیب‌های زیست‌محیطی احداث سد کمال‌خان، گفت: «قبل از احداث این سازه مسیر آب به گونه‌ای بود که به طور طبیعی از توسعه بعضی کانون‌های تولید گرد و غبار جلوگیری می‌کرد، ولی این سازه با تغییری که در مسیر آب می‌دهد، احتمال این که موجب مشکلات زیست‌محیطی وسیع نه فقط برای ما بلکه برای خود افغانستان هم بشود».

یکی دیگر از پروژه‌های بزرگ سدسازی کشور افغانستان، پروژه سد پاشدان است که در ۲۰ کیلومتری شرق شهر هرات بر روی سرشاخه‌های هریرود واقع شده است.

بر اساس اطلاعات فنی موجود، سد پاشدان، پس از بهره‌برداری ظرفیت ذخیره ۴۵ میلیون متر مکعب آب را به خود اختصاص می‌دهد و یکی از سدهای بزرگ افغانستان تلقی می‌شود.

در همین ارتباط، سیدعبدالوحد قتالی، والی هرات با اشاره به روند ساخت و ساز سد پاشدان، گفت: «کار ساخت این پروژه ملی ۸۵ درصد تکمیل شده است.»

پیشتر از این عنوان شده بود که عملیات اجرایی ساخت سد پاشدان تا انتهای سال ۱۴۰۰ به انتها می‌رسد و به نظر می‌رسد، با توجه به شتابند فرآیند اجرایی ساخت سد این وعده مسئولان افغانستانی پیرامون بهره‌برداری از سد پاشدان محقق شود.

نکته قابل توجه در ارتباط با احداث سد بزرگ پاشدان، تأثیر این سد بر جریان آب پایدار هریرود وفاق در مرز ایران و افغانستان است و این تغییر در جریان آب می‌تواند زمینه مشکلات عدیده‌ای در زیست بوم مرز ۲ کشور را تقویت کند.

از دیگر پروژه‌های عظیم سدسازی کشور افغانستان می‌توان به پروژه آب معادل ۲۶ برابر سد کمال‌خان را ادا را است، اشاره کرد.

این سد ۲۷ کیلومتری در ولایت فراه افغانستان و بر روی رود فراه واقع شده که تغذیه اصلی تالاب بین‌المللی هامون به حساب می‌آید. لازم به تأکید است، رودخانه فراه در طول سال آورده آبی ۱۲۰۰ میلیون متر مکعبی برای ایران دارد که صرف حیات تالاب هامون می‌شود. عملیات اجرایی ساخت سد بخش آباد، در مرداد ماه سال ۹۹ با ساخت تونل‌های انحرافی آغاز شده و انتظار ساخت این تونل‌ها نزدیک به ۱۱۸ میلیون دلار برای دولت افغانستان هزینه داشته باشد.

